

SATAKUNNAN
kalatalous-
keskus

Satakunnan jokitalkkari –esiselvitys

Sisällys

1. Tietoja hakijasta	3
2. Hankkeen tarve ja tausta.....	3
3. Esiselvityksen toimenpiteet ja toteutus	4
4. Yhteys kalatalousryhmän strategiaan.....	5
5. Toiminta-alue, aikataulu ja tiedottaminen	5
6. Hankkeen hallinto ja rahoitus	6

1. Tietoja hakijasta

Satakunnan Kalatalouskeskus on maakunnallinen kalatalouden neuvontajärjestö, joka toimii osana ProAgria Länsi-Suomi ry:tä. Kalatalouskeskuksen asiantuntijoilla on Iktyonomin (AMK) tutkinto, sekä vuosien kokemus hanketoiminnasta ja vankkaa osaamista virtavesi- ja kalastusmatkailuasioissa (ks. referenssit). Vastaava hankekoordinaattori on Satakunnan Kalatalouskeskuksen kalastusmestari ja Lohijoki Oy:ssä kalastusmatkailuyrittäjänä toimiva Kimmo Puosi, joka on toiminut Merikarvianjoen Kalakierroksen toiminnanjohtajana.

2. Hankkeen tarve ja tausta

Useimmat luonnossa lisääntyvät vaelluskalakannat hävisivät 1900-luvun kuluessa jokien voimalaitosrakentamisen ja ympäristömuutosten vuoksi. Vaelluskalojen elinkierto luonnossa kuuluvat kutu, poikasten vaellus mereen, kasvu aikuiseksi merivaiheen aikana ja kutuvalmiin kalan paluu syntymäpaikkaansa. Pitkällä aikavälillä kalakantoja ei voida pitää elinvoimaisina pelkillä tukistutuksilla, mikäli lisääntymisalueet eivät ole kunnossa. Uusimpien tutkimusten ja selvitysten perusteella kuitenkin pienikin lisääntymisalue voi olla edellytys kalastettavalle kannalle. Tavallisesti kalaistutuksia ja kunnostussuunnitelmia rahoitetaan ns. kalatalousvelvoitevaroista, joita voimayhtiöt ovat velvoitettua maksamaan ympäristölle ja kalakannalle aiheuttamistaan haitoista. Velvoitevarat eivät useinkaan korvaa riittävästi voimalaitosrakentamisesta aiheutunutta kalataloudellista menetystä. Kunnostusten vieminen käytäntöön on usein hidaskäyttöprosessi, ja toteuttajista on puutetta.

Jokitalkkari-konsepti on tuttu mm. Kaakkois-Suomen ja Uudenmaan alueelta. Kaakossa toiminnan painopiste on keskittynyt erityisesti vaelluskalojen lisääntymisalueiden kunnostuksiin ja mätirasiaistutuksiin. Uudenmaan alueella jokitalkkarin toimenkuvaan kuuluu esimerkiksi erilaisten melontareittien, lasten onkipaikkojen, opaspolkujen ym. suunnittelua ja kalastuksen valvontaa.

Satakunnassa Jokitalkkari on virtavesikunnostusten ja vaelluskalojen asiantuntija, joka suunnittelee ja toteuttaa vaelluskalojen elinympäristökunnostuksia. Jokitalkkari myös opastaa ja kouluttaa paikallisia toimijoita (vesialueiden omistajat, osakaskunnat, pienvesistä kiinnostuneet kansalaiset) omatoimisten kunnostusten toteuttamiseen. Jokitalkkarin toisena toimenkuvana on kartoittaa uusia potentiaalisia virtavesikohteita ja kalastusmatkailuyrittäjien mielenkiintoa näiden kohteiden kehittämiseen.

Kalastusmatkailu on kasvava ja potentiaalinen elinkeino Satakunnassa. Kalastusmatkailuyrittäjyys on paikkasidonnaista ja siihen liittyvät olennaisesti myös biologiset resurssit – Mistä toimia ja mitä kalastaa? Kalastus yksin ei riitä tuomaan riittävästi liikevaihtoa, oheen tarvitaan myös muita palveluita (esimerkiksi majoitus-, ja ravitsemuspalvelut). Satakunnan vetovoimaisimmat kohteet sijaitsevat Merikarvianjoella ja Nakkilan koskilla, mutta alueella on myös useita potentiaalisia kohteita, joita kehittämällä voidaan luoda uusia toimintamahdollisuuksia kalastusmatkailuyrittäjille – luonnon ehdoilla. Aikaisemmat satakuntalaiset kalastusmatkailuhankkeet ovat keskittyneet lähinnä yhteismarkkinointiin.

Esiselvitys vastaa mm. seuraaviin kysymyksiin: Mitkä ovat vaelluskaloille potentiaalisia jokialueita (kunnostustarpeet, poikastuotannon nykytila)? Minkälaisia kunnostustoimenpiteitä nämä alueet vaativat? Onko alueella kalastusmatkailuyrittäjiä tai sellaiseksi haluavia ja mitkä ovat heidän investointitarpeensa? Miten alueen infraa pitäisi kehittää?

3. Esiselvityksen toimenpiteet ja toteutus

➔ **Selvitetään pienkunnostuksille soveltuvat alueet ja kunnostuksista kiinnostuneet yhteisöt.**

Selvitetään kalatalouden toimintaryhmän sisällä pienkunnostuksista kiinnostuneet yhteisöt ja alueet. Jatkohankkeessa yhteisöjä opastetaan kunnostusten suunnitteluun ja toteuttamiseen käytännössä. Tavoitteena on siirtää ruohonjuuritasolle valmiudet omatoimisten pienkunnostusten suunnitteluun ja toteuttamiseen.

➔ **Kartoitetaan kalastusmatkailulle potentiaalisia jokialueita maastokatselmuksella ja sähkökoekalastuksilla**

Kalastusmatkailu on resurssiriippuvainen elinkeino. Yrityksen elinehtona ovat elinvoimaiset kalakannat, sekä kalastukseen soveltuvat vesialueet. Hankkeen toiminta-alueiksi soveltuvat jokialueet selvitetään maastokatselmuksella, jossa kartoitetaan lähialueen infraa, jo olemassa olevia palveluita, rannan kunnostustarpeita ja muita hyödynnettävissä olevia luontomatkailumahdollisuuksia. Joen alkutilanteen todentamiseksi poikastuotanto selvitetään sähkökoekalastuksilla. Poikastuotannon nykytilan kartoituksen ohella huomiota kiinnitetään myös vedenlaatuun, mahdollisiin vedenlaadullisiin ongelmiin ja vedenlaatua parantavien lisätoimenpiteiden tarpeeseen.

Maastokatselmuksot toteutetaan keväällä 2016 ja sähkökoekalastukset elo-lokakuussa. Jatkohankkeessa laaditaan kunnostussuunnitelma/suunnitelmia.

➔ **Kartoitetaan kalastusmatkailun nykytila ja tulevaisuuden näkymät**

Selvitetään joella tapahtuvan kalastusmatkailun kehittämistä nykyisten kalastusmatkailuyrittäjien näkökulmasta. Mitkä ovat heille mielenkiintoisia alueita? Mitkä ovat heidän investointitarpeensa? Voidaanko majoitusyrittäjien ja kalastusoppaiden välistä verkostoa kehittää? Onko Satakunnassa kalastusmatkailusta kiinnostuneita uusia yrittäjiä?

Satakunnan alueella toimii kymmenisen kalastusmatkailupalvelua tarjoavaa yritystä, joista puolet toimii rannikolla ja kolme Säskylän Pyhäjärvellä. Mukaan mahtuu niin ammattikalastajia kuin veneily- ja majoituspalveluja tarjoavia yrityksiä. Satakunnassa toimii myös muutama maakunnan ulkopuolella sijaitseva yritys. Jokialueella operoivia kalastusmatkailuyrityksiä on Satakunnassa kaksi kappaletta.

Esiselvitystä varten Satakunnassa toimivat kalastusmatkailuyrittäjät haastatellaan alkuvuoden aikana. Esiin nousevista asioista johdetaan toimenpiteitä jatkohankkeelle.

Esiselvityksen perusteella valitaan kohdejoki/jokia ja laaditaan koko ohjelmakauden kattava hanke/investointisuunnitelma virtavesialueiden kunnostamiseksi ja kalastusmatkailun kehittämiseksi. Töiden suunnittelusta, yhteistyön järjestämisestä ja kunnostustoimenpiteistä vastaa jokitalkkari. Tavoitteena on, että jokitalkkari-toiminnasta saadaan jatkuvaa myös hankkeiden päättymisen jälkeen.

4. Yhteys kalatalousryhmän strategiaan

Esiselvitys toteuttaa Selkämeren ja Pyhäjärven kalatalousohjelman tavoite 2:n ja tavoite 5:n toimia:

- Kalakantojen ja vesiympäristön säilyttämiseen ja parantamiseen liittyvät toimet
- Kalastusmatkailun toimintaedellytysten parantaminen
- Kalaan liittyvien elämysten tuotteistaminen.

5. Toiminta-alue, aikataulu ja tiedottaminen

Jokitalkkari-hankkeen kohdealueena ovat kalatalouden toimintaryhmän alueen vesistöt. Mikäli paikallistoimijoiden opastukselle ja koulutukselle on kysyntää alueen ulkopuolella esim. Kokemäenjoen varrella, toimintaa voidaan pienessä mittakaavassa kohdistaa myös näille alueille.

Kalastusmatkailun osalta erityisenä selvitysalueena on Eteläjoki. Joelle on valmistunut kunnostussuunnitelma vuonna 2013. Kalastusmatkailun mallialueena toimii vuonna 1996 kunnostettu Merikarvianjoki, joka on tällä hetkellä eteläisen Suomen tunnetuin ja vetovoimaisin jokikalastuskohde.

Hanke käynnistetään tammikuussa 2016 ja hanke päättyy marraskuussa 2016. Alkuvuoden aikana selvitetään yhteisöjen kiinnostusta ja valmiuksia pienkunnostuksiin omilla alueillaan, sekä kalastusmatkailuyrittäjien investointitarpeita ja ajatuksia alan kehittämisestä Satakunnan alueella. Kevätkaudella tehdään maastokartoituksia kunnostuksille sopivista alueista ja poikastuotantoa selvitetään sähkökoekalastuksin elo-lokakuun aikana.

Hankkeen pääasiallisena kohderyhmänä ja tiiviinä yhteistyökumppanina toimivat satakuntalaiset kalastusmatkailuyrittäjät, sekä osakaskunnat ja vesialueiden omistajat. Esiselvityshankkeesta tiedotetaan laajalti mediassa, ja sähköisesti luontomatkailu/yrittäjäverkostoissa.

Taulukko: Esiselvityksen aikajana.

tammi	helmi	maalis	huhti	touko	kesä	heinä	elo	syys	loka	marras	joulu
Yrittäjä- yhteisöhaastattelut			ja	Maastokartoitukset			Sähkökoekalastukset, jatkosuunnitelma.	loppuraportti,			

6. Hankkeen hallinto ja rahoitus

Projektin hallinto ja vastuullinen vetäjä on ProAgria Länsi-Suomi ry / Satakunnan kalatalouskeskus. Hankkeelle järjestetään ProAgria Länsi-Suomi ry:n kautta oma kirjanpito ja oma kustannuspaikka. Jokitalkkarin esiselvitys on luonteeltaan yleishyödyllinen kehittämishanke, joten esiselvitykselle haetaan 90 % rahoitusta 10% omarahoitusosuudella.

Kustannuserittely	
☐ sisältää alv:n ☒ alv. ei sisälly (alv. on tukikelpoinen, jos se jää hakijan lopulliseksi kustannukseksi)	euroa
Todelliset kustannukset	
Palkkakustannukset (palkat sivukuluineen)	18000
Matkakustannukset	1000
Toimitilat ja toimistokulut	
Koneet, laitteet ja tarvikkeet	
Rakennusten ja maa-alueiden hankinta ja vuokrauskustannukset	
Ostopalvelut	
Vastikkeeton työ	
Vastikkeeton tuotantopanos (esim. omat raaka-aineet; tarkempi selvitys hankesuunnitelmassa)	
Muut kustannukset, mitkä:	
Kiinteämääräinen rahoitus (15% palkkakuluista)	2700
Vakioyksikkökustannukset	
Kertakorvaus	
KUSTANNUKSET YHTEENSÄ	21700

Hankkeen rahoitussuunnitelma	
Julkinen rahoitus	euroa
ELY-keskukselta haettava rahoitustuki	19530
Kunnan rahoitus	
Muu julkinen rahoitus (tarkempi selvitys hankesuunnitelmassa)	
Julkinen rahoitus yhteensä	19530
Yksityinen rahoitus	
Oma pääomasijoitus yritykseen	
Omat varat tai hakijan tulorahoitus	2170
Lainat	
Leasing/osamaksu	
Ulkopuolinen pääomasijoitus	
Vastikkeeton työ	
Vastikkeeton tuotantopanos	
Yksityinen rahoitus yhteensä	2170
RAHOITUS YHTEENSÄ	21700